

POSTUPAK PASIVNOG OPLEMENJIVANJA

1. OPŠTE ODREDBE

Carinski postupak pasivnog oplemenjivanja je postupak sa ekonomskim dejstvom, koji omogućava privremeni izvoz domaće robe iz carinskog područja Republike Srbije u svrhu podvrgavanja procesima obrade i nakon toga ponovni uvoz u carinsko područje Republike Srbije dobijenih proizvoda nastalih u tim procesima, uz potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.

Iako je postupak pasivnog oplemenjivanja načelno ograničen na domaću robu, prema članu 151. Carinskog zakona, dopušteno je da se roba koja nije domaća roba a koja se nalazi u postupku aktivnog oplemenjivanja, privremeno izveze u svrhu dalje prerade van carinskog područja Republike Srbije, što je bliže regulisano odredbama o carinskom postupku aktivnog oplemenjivanja.

1.1. Pravni osnov

Postupak pasivnog oplemenjivanja je propisan:

- a) odredbama člana 110. do 117., 151. i 172. do 187. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 18/10), (u daljem tekstu: Zakon),
- b) odredbama člana 263. do 288. i 358. do 365. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom ("Službeni glasnik RS", broj 93/10), (u daljem tekstu: Uredba).

1.2. Evidencija o robi

Korisnici odobrenja za postupak pasivnog oplemenjivanja dužni su da vode evidenciju o robi, osim u slučaju kada carinski organ oceni da nije potrebno da se vodi evidencija.

Podnosilac zahteva za izdavanje odobrenja za postupak pasivnog oplemenjivanja navodi mesto gde će voditi evidenciju i uz zahtev prilaže izgled i sadržaj evidencije, dok se u odobrenju nosiocu odobrenja određuje obaveza i način vođenja evidencije o robi stavljenoj u postupak pasivnog oplemenjivanja, koja treba da omogući nadzor nad postupkom, kao i da sadrži sledeće podatke:

- 1) podatke iz deklaracija kojima se roba stavlja u carinski postupak,
- 2) podatke iz deklaracija kojima se robi određuje carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba radi završetka postupka,
- 3) datum i odgovarajuće podatke o drugim carinskim ispravama i svim drugim ispravama koje se odnose na početak i završetak postupka,
- 4) vrstu proizvodnih radnji,
- 5) normativ upotrebe ili, po potrebi, metodu za njegov obračun,
- 6) podatke koji omogućavaju praćenje robe, uključujući mesto gde se nalazi i podatke o bilo kojem premeštanju,
- 7) trgovački ili tehnički opis potreban za utvrđivanje istovetnosti robe.

Carinski organ može da odobri da se neki od ovih podataka ne evidentiraju, kada to ne utiče na kontrolu postupka pasivnog oplemenjivanja, kao i da odobri da se za potrebe evidencije koristi postojeće knjigovodstvo korisnika odobrenja, ako sadrži sve potrebne podatke i carinskim organima omogućava nadzor i kontrolu postupka pasivnog oplemenjivanja.

Evidencija mora biti dostupna nadzornom carinskom organu (a po potrebi i drugom kontrolnom carinskom organu), koji prati i vrši kontrolu pravilnosti sprovođenja postupka pasivnog oplemenjivanja.

2. ZAHTEV I ODOBRENJE

2.1. Podnošenje zahteva u pisanom obliku

Zahtev za izdavanje odobrenja za postupak pasivnog oplemenjivanja podnosi se nadležnoj carinarnici prema mestu u kojem se nalazi roba koja će biti deklarirana za privremeni izvoz, u pisanoj formi i u skladu sa propisanim obrascem (Prilog 1) koji se popunjava u skladu sa članom 24. Pravilnika o obliku, sadržini, načinu podnošenja i popunjavanja deklaracije i drugih obrazaca u carinskom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 29/2010, ... i 102/2012). Podaci u zahtevu moraju biti dovoljni, razumljivi i tačni, posebno u pogledu robe za privremeni izvoz, dobijenih proizvoda i normativa proizvodnje, kako bi se moglo proveriti da li su ispunjeni propisani uslovi za odobravanje postupka pasivnog oplemenjivanja.

Zahtev, sa dokumentacijom čije je podnošenje potrebno za donošenje odobrenja (ugovor, normativ proizvodnje i drugi dokumenti o podacima koji su navedeni u zahtevu), podnosi se u tri primerka, od kojih jedan primerak ostaje u spisu kod izdavaoca odobrenja, drugi primerak se dostavlja nadzornom carinskom organu sa odobrenjem, a treći ostaje podnosiocu.

Ako carinski organ oceni da podaci dati u zahtevu nisu potpuni ili dovoljni za donošenje odobrenja, može zatražiti od podnosioca zahteva dodatne podatke ili obaveštenja.

2.2. Carinska deklaracija kao zahtev i odobrenje

Carinski organ može da dozvoli da se odobrenje može zahtevati podnošenjem deklaracije u pisanoj formi, kada se proizvodna radnja odnosi na popravku.

U navedenom slučaju podnošenje carinske deklaracije smatra se podnošenjem zahteva, a prihvatanje carinske deklaracije od strane carinskog organa odobrenjem. Carinska deklaracija podnosi se carinskom organu nadležnom prema mestu gde se nalazi roba koju treba deklarirati za privremeni izvoz radi popravke u okviru postupka pasivnog oplemenjivanja.

Carinski organ može zahtevati da se uz carinsku deklaraciju, koja služi kao zahtev za izdavanje odobrenja, ne isključujući primenu člana 172. Uredbe, priloži isprava, koju podnosi deklarant i koja, osim ako podaci nisu potrebni ili su već uneti u obrazac deklaracije, sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv/ime i adresa podnosioca zahteva, deklaranta i drugih učesnika postupka,
- 2) vrsta proizvodnih radnji ili upotrebe robe,
- 3) tehnički opis robe, oplemenjenih ili prerađenih proizvoda i metode za utvrđivanje njihove istovetnosti,

- 4) propisanu šifru ekonomskih uslova,
- 5) predviđeni normativi ili metode za njihovo određivanje,
- 6) predviđeni rok za završetak postupka,
- 7) predložen carinski organ završetka postupka,
- 8) mesto sprovođenja proizvodnih radnji, prerade ili upotrebe.

Kao pomenuta isprava može da posluži i dokument iz Priloga 2. ovog akta.

Carinska deklaracija kojom se razdužuje postupak pasivnog oplemenjivanja u navedenim slučajevima podnosi se carinskom organu kod kojeg je taj postupak i započet.

2.3. Uslovi za odobravanje postupka pasivnog oplemenjivanja

Postupak pasivnog oplemenjivanja može se odobriti licu koje organizuje pasivno oplemenjivanje. Izuzetno, odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja može se dati i licu koje ne organizuje izvođenje procesa oplemenjivanja ako se radi o robi domaćeg porekla u smislu pravila o nepreferencijalnom poreklu robe iz čl. 32. do 36. Zakona i ako se proces oplemenjivanja sastoji od ugrađivanja te robe u stranu robu koja će se u Republiku Srbiju uvesti kao dobijen proizvod, pod uslovom da postupak pasivnog oplemenjivanja doprinosi boljoj prodaji robe za izvoz i da uvoz dobijenog proizvoda ne ugrožava osnovne interese srpskih proizvođača takvih proizvoda ili proizvoda sličnih uvezenim dobijenim proizvodima.

U slučaju kada zahtev za odobrenje podnese lice, koje privremeno izvozi robu, ali nije organizator pasivnog oplemenjivanja, carinski organ će na osnovu podnetih isprava i drugih priloga, prethodno proveriti ispunjenost navedenih uslova.

Odobrenje za pasivno oplemenjivanje daje se samo:

- a) licima koja su registrovana u Republici Srbiji,
- b) ako je moguće utvrditi da su dobijeni proizvodi proizvedeni od privremeno izvezene robe (izuzev kod popravke robe u sistemu standardne zamene), i
- c) kada odobrenje za korišćenje postupka pasivnog oplemenjivanja ozbiljnije ne šteti suštinskim interesima proizvođača iz Republike Srbije (ekonomski uslovi).

2.4. Identifikacija robe

Postupak pasivnog oplemenjivanja može se odobriti samo ukoliko nadležni carinski organ, u svakom konkretnom slučaju, na osnovu podnetih isprava oceni da postoji mogućnost nadzora i provere postupka pasivnog oplemenjivanja. U svrhu identifikacije u odobrenju se određuju sredstva i metode kojima će se utvrditi da li su dobijeni proizvodi proizvedeni od privremeno izvezene robe.

U svrhe identifikacije robe, u zavisnosti od situacije, mogu se koristiti sledeće mere:

- a) navođenje ili opis posebnih oznaka ili serijskih brojeva,
- b) stavljanje plombi, pečata, nalepnica ili drugih posebnih oznaka prepoznavanja,
- c) uzimanje uzoraka, prospekata, fotografija, ilustracija ili tehničkog opisa robe,
- d) vršenje analize,
- e) provera knjigovodstvene evidencije,
- f) provera prateće dokumentacije u vezi sa odobrenim postupkom pasivnog oplemenjivanja (ugovori, prepiske, predračuni, faktura i dr.), koja jasno pokazuje da dobijeni proizvodi treba da budu proizvedeni od privremeno izvezene robe.

Kada, zbog karaktera radnje obrade, nije moguće utvrditi da li su dobijeni proizvodi nastali od robe namenjene za privremeni izvoz, odobrenje se u opravdanim slučajevima može izdati pod uslovom da podnosilac zahteva ponudi dovoljne garancije da roba koja se koristi u radnjama obrade ima istu desetocifrenu tarifnu oznaku, i da je istih trgovačkih i tehničkih karakteristika kao i privremeno izvezena roba. U odobrenju se propisuju uslovi za korišćenje postupka pasivnog oplemenjivanja (rok, način i metod za upotrebu postupka).

2.5. Provera ekonomskih uslova

Odredbom člana 269. Uredbe propisano je da carinski organ ne može izdati odobrenje bez prethodne provere ekonomskih uslova, osim u slučajevima iz čl. 300-319. i 358-365. Uredbe. Odredbe čl. 358-365. Uredbe se odnose na postupak pasivnog oplemenjivanja što znači da carinski organ može da izda odobrenje bez prethodne provere ekonomskih uslova. Međutim, u slučaju provere ugroženosti osnovnih interesa srpskih proizvođača, kao što je to predviđeno članom 358. Uredbe, odobravanjem postupka pasivnog oplemenjivanja, shodno se primenjuju odredbe člana 269. Uredbe.

Ministarstvo finansija i privrede je u svom aktu broj 483-00-00101/2011-17 od 24.08.2011. godine dalo tumačenje primene odredbe člana 269. Uredbe po kojem postoji pretpostavka ispunjenosti ekonomskih uslova sve dok ne dođe do drastičnih poremećaja na domaćem tržištu ili u slučaju kada se zainteresovano lice obrati carinskom organu dovodeći u sumnju ispunjenost ekonomskih uslova, tj. tvrdeći da se odobravanjem postupka za određenu robu ugrožavaju osnovni interesi domaćih proizvođača. U tom slučaju carinski organ će od Privredne komore Srbije tražiti potvrdu o ispunjenosti ekonomskih uslova.

2.6. Donošenje odobrenja

Carinski organ nadležan za donošenje odobrenja, donosi odobrenje na sledeći način:

- 1) kod zahteva koji je podnet u pisanoj formi, na obrascu koji je propisan Pravilnikom (Prilog 1),
- 2) kad se odobrenje zahteva podnošenjem deklaracije, prihvatanjem deklaracije, ili
- 3) kod zahteva za produženje ili izmenu odobrenja, beleškom na zahtevu.

Odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja izdaje nadležni carinski organ na propisanom obrascu, u maksimalnom roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva ili od dana kada je carinski organ utvrdio da su mu dostavljeni zahtevani dodatni podaci ili podaci koji su nedostajali.

U odobrenju se odlučuje o svim elementima zahteva važnim za odvijanje postupka pasivnog oplemenjivanja. U odobrenju se navode carinski organ početka postupka, carinski organ završetka postupka i nadzorni carinski organ. Odobrenje mora da sadrži sve podatke koji se odnose na nosioca odobrenja, opis robe koja se privremeno izvozi i opis dobijenih proizvoda, planirane postupke pasivnog oplemenjivanja, očekivani normativ, odnosno odobrenu metodu njegovog utvrđivanja, mere identifikacije, rok važenja odobrenja, rok za razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja i sve druge podatke neophodne za sprovođenje postupka pasivnog oplemenjivanja.

Odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja stupa na snagu danom donošenja ili bilo kojeg kasnijeg datuma navedenog u odobrenju.

Nosilac odobrenja mora da obavesti carinski organ o svim činjenicama koje nastanu posle izdavanja odobrenja i koje utiču na njegovu dalju primenu ili sadržinu, odnosno mora podneti zahtev za izmenu ili dopunu odobrenja, uz prilaganje potrebne dokumentacije i navođenje opravdanih razloga, o čemu odlučuje nadležni carinski organ.

2.7. Slučajevi u kojima se ne dozvoljava pasivno oplemenjivanje

Postupak pasivnog oplemenjivanja se ne može odobriti za sledeću domaću robu:

- a) čijim izvozom se stiče pravo na povraćaj ili otpust uvoznih dažbina (prema članu 109. Zakona, roba za koju su vraćene uvozne dažbine ili se odustalo od njihove naplate gubi carinski status robe iz Republike Srbije),
- b) koja je pre izvoza, bila stavljena u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina zbog svoje upotrebe u posebne svrhe, sve dok se primenjuju uslovi za odobravanje tog oslobođenja, osim ako se proces oplemenjivanja odnosi na popravku,
- v) čiji izvoz daje pravo na dodelu izvoznih naknada ili za koju se zbog izvoza, osim naknada, dodeljuju druge finansijske pogodnosti u okviru mera poljoprivredne politike.

2.8. Rok važenja odobrenja

U skladu sa potrebama i specifičnostima procesa obrade, u odobrenju za postupak pasivnog oplemenjivanja određuje se rok važenja odobrenja, koji ne može biti duži od tri godine. Ovaj rok se računa od dana stupanja na snagu odobrenja ili bilo kojeg kasnijeg datuma navedenog u odobrenju, s tim da se carinska deklaracija kojom se roba prijavljuje za postupak pasivnog oplemenjivanja, ne može prihvatiti, niti se roba može privremeno izvesti, pre nego što odobrenje stupi na snagu.

U slučaju izdavanja odobrenja za proizvodnju ili preradu mlečnih proizvoda iz tarifnih br. od 0401 do 0406 Carinske tarife, period važenja odobrenja ne može biti duži od tri meseca.

2.9. Rok za razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja

U odobrenju će biti određen i rok za razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja, tj. rok u kojem bi dobijeni proizvodi trebalo da budu ponovno uvezeni i stavljeni u slobodan promet, uzimajući u obzir dužinu procesa obrade, količinu privremeno izvezene robe, vreme potrebno za transport privremeno izvezene robe i dobijenih proizvoda. Rok za razduživanje može biti duži od roka važenja odobrenja (npr. odobrenje važi do 31.12.2012. godine, roba je stavljena u postupak pasivnog oplemenjivanja po carinskoj deklaraciji C2 dana 01.09.2012. godine sa rokom razduživanja od 6 meseci, rok za razduživanje te deklaracije je do 01.03.2013. godine).

Rok za razduživanje počinje teći od dana prihvatanja carinske deklaracije po kojoj je roba stavljena u postupak pasivnog oplemenjivanja. Taj rok, carinski organ početka postupka, unosi u rubriku 44 carinske deklaracije kojom je roba prijavljena za pasivno oplemenjivanje.

Kada to okolnosti nalažu, rok za razduživanje, nadzorni carinski organ, na osnovu obrazloženog zahteva nosioca odobrenja, može produžiti u razumnim granicama. Zahtev, uz koji se prilaže carinska deklaracija po kojoj je stavljena u postupak pasivnog oplemenjivanja roba za koju se traži produženje roka, treba da sadrži:

- a) opravdane razloge za produženje roka (npr. odložena isporuka dobijenih proizvoda zbog problema tehničke prirode - kvar mašine ili drugi zastoji u procesu proizvodnje, problemi sa isporukom zbog političke i ekonomske situacije, problemi u transpostu i dr.), o čemu, uz zahtev, treba priložiti dokaz,
- b) period produženja,
- c) količinu privremeno izvezeno robe koja je preostala za razduživanje.

Odluku o odobravanju zahteva za produženje roka, nadzorni carinski organ donosi u skraćenom postupku, u vidu zabeleške na zahtevu.

2.10. Normativ proizvodnje i metod za izračunavanje

U odobrenju će biti određen normativ proizvodnje ili kada je to potrebno, metod za određivanje takvog normativa. Normativ, kada je to moguće, treba biti određen na osnovu stvarnih okolnosti i podataka o proizvodnim radnjama koje se obavljaju ili bi trebalo da se obavljaju na privremeno izvezenoj robi, a ako takvi podaci nisu dostupni, na osnovu podataka koji se odnose na istovrsne proizvodne radnje. Normativ ili metod za određivanje normativa nadležni carinski organ može proveravati naknadno.

U izuzetnim slučajevima, u proizvodnji u kojoj na početku postupka pasivnog oplemenjivanja nije moguće precizno utvrditi normativ utroška materijala, u odobrenju će se naznačiti predloženi (privremeni) normativ, s tim da je nosilac odobrenja obavezan, kod određivanja novog carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe, odnosno pre prvog ponovnog uvoza dobijenih proizvoda, dostaviti nadzornom carinskom organu stvarni normativ utroška materijala, a jedan primerak i izdavaocu odobrenja. Na osnovu stvarnog normativa vrši se obračun uvoznih dažbina kod stavljanja u slobodan promet dobijenih proizvoda.

Udeo robe u postupku privremenog izvoza u dobijenim proizvodima izračunava se sa ciljem:

- 1) utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina, koje se moraju platiti,
- 2) utvrđivanja iznosa koji se odbija pri nastanku carinskog duga ili
- 3) primene mera trgovinske politike.

U slučajevima kada se svi dobijeni proizvodi dobijeni u postupku pasivnog oplemenjivanja ne stavljaju istovremeno u slobodan promet, udeo privremeno izvezeno robe ugrađene u dobijenim proizvodima, izračunava se uz primenu količinskog ili vrednosnog metoda ili bilo kojim drugim metodom koja daje iste ili odgovarajuće rezultate. U cilju ovih obračuna, prerađeni proizvodi ili poluproizvodi smatraju se za potrebe obračuna dobijenim proizvodima.

3. TOK POSTUPKA I OBRAČUN UVOZNIH DAŽBINA

3.1. Stavljanje robe u postupak pasivnog oplemenjivanja

Roba se prijavljuje za postupak pasivnog oplemenjivanja podnošenjem carinske deklaracije C2 carinskom organu početka postupka navedenom u odobrenju, u roku važenja odobrenja. Ako su carinski organ početka postupka i nadzorni carinski organ različiti organi, carinski organ početka postupka je obavezan da dostavi nadzornom carinskom organu kopiju

carinske deklaracije o privremenom izvozu robe na pasivno oplemenjivanje. U rubrici 2 carinske deklaracije C2 upisuje se nosilac odobrenja.

Nadzorni carinski organ, ne isključujući primenu odredbe člana 188. st. 4. i 5. Carinskog zakona, može odobriti da se deklaracija podnese drugom carinskom organu a ne carinskom organu početka postupka naznačenom u odobrenju.

Rubrika 44 JCI (C2) se popunjava na sledeći način:

A) odobrenje doneto na propisanom obrascu:

- šifra priložene isprave: E05 (vrsta odobrenja),
- oznaka "S" - da se odnosi na sva naimenovanja,
- šifra organizacione jedinice koja je donela odobrenje,
- vrsta isprave: "PO" (odobrenje za PO-stupak iz rubrike 37/1),
- broj odobrenja,
- godina odobrenja,
- datum za završetak postupka po JCI - u roku definisanim odobrenjem koji se primenjuje na referentni datum - datum podnošenja (kod pojednostavljenih deklaracija - datum iz rubrike 7 JCI).

Primer:

Popunjava se samo u prvom naimenovanju.

	S	Identifikacija priložene isprave	Datum (rok za završetak postupka po JCI)
E05	S	65013 PO 333/ 2012	15/06/2013

B) JCI kao zahtev odnosno odobrenje (kod popravke):

- šifra priložene isprave: E06 (vrsta odobrenja),
- vrsta isprave: "PO" (odobrenje za PO-stupak iz rubrike 37/1),
- datum za završetak postupka po JCI.

Primer:

Popunjava se samo u prvom naimenovanju.

	S	Identifikacija priložene isprave	Datum (rok za završetak postupka po JCI)
E06	S	PO	20/01/2013

Identifikacijom ovih odobrenja smatra se identifikacija JCI u kojoj je navedeno odobrenje za POČETAK postupka .

3.2. Razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja ponovnim uvozom i stavljanjem u slobodan promet dobijenih proizvoda

Postupak pasivnog oplemenjivanja se razdužuje ponovnim uvozom dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju (neobrađena privremeno izvezena roba) uz istovremeno stavljanje u slobodan promet, u roku razduživanja određenom u carinskoj deklaraciji C2 koja se razdužuje.

Postupak pasivnog oplemenjivanja se razdužuje ili za količinu privremeno izvezene robe koja je, prema prihvaćenom normativu proizvodnje, sadržana u dobijenim proizvodima ili za količinu robe u nepromenjenom stanju prijavljenoj za ponovni uvoz.

Deklaracija kojom se razdužuje postupak pasivnog oplemenjivanja (C6) podnosi se carinskom organu završetka postupka navedenom u odobrenju. Ako su carinski organ završetka postupka i nadzorni carinski organ različiti organi, u tom slučaju carinski organ završetka postupka je obavezan da nadzornom carinskom organu dostavi kopiju carinske deklaracije o razduživanju postupka pasivnog oplemenjivanja. Izuzetno, nadzorni carinski organ može odobriti da se carinska deklaracija za razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja podnese nekom drugom carinskom organu, osim onom koji je naveden u odobrenju.

Rubrika 44 JCI (C6) se popunjava na sledeći način:

A) odobrenje doneto na propisanom obrascu:

- šifra priložene isprave: E05 (vrsta odobrenja),
- šifra organizacione jedinice koja je donela odobrenje,
- vrsta isprave: "PR" (odobrenje za PR-ethodni postupak iz rubrike 37/2),
- broj odobrenja,
- godina odobrenja.

Primer:

Popunjava se u odgovarajućem naimenovanju.

Identifikacija priložene isprave

E05   65013   PR   333/2012

Kako bi se mogao razdužiti postupak pasivnog oplemenjivanja, u situaciji kad je ovaj postupak odobren na propisanom obrascu, uz deklaraciju kojom se razdužuje postupak pasivnog oplemenjivanja (C6), deklarant je dužan da podnese i ispravu sa obračunom količine privremeno izvezene robe koja je, prema prihvaćenom normativu proizvodnje, sadržana u dobijenim proizvodima. Kao pomenuta isprava može da se koristi i obrazac za završetak postupka koji je propisan za postupak aktivnog oplemenjivanja. Nakon izvršene provere razduženja postupka potrebno je izvršiti obradu obrasca za završetak postupka koroz ISCS (opcija 4.1.12). Uputstvo za obradu obrasca za završetak postupka je Sektor za informacione tehnologije postavio na portalu Uprave carina.

B) JCI kao zahtev odnosno odobrenje (kod popravke):

- šifra priložene isprave: E06 (vrsta odobrenja),
- šifra CI kod koje je počeo postupak definisan u rubrici 37/2,

- vrsta isprave: C2 (po kojoj je započet postupak iz rubrike 37/2),
- broj JCI (po kojoj je započet postupak iz rubrike 37/2),
- godina JCI (po kojoj je započet postupak iz rubrike 37/2),
- redni broj naimenovanja robe (JCI po kojoj je započet postupak iz rubrike 37/2).

Primer:

Identifikacija priložene isprave

E06   65013   C2   1111/2012   1

Upisom identifikacije JCI će se ostvariti veza za robom iz naimenovanja JCI navedene uz ova odobrenja čime će se u pregledima moći prepoznati završetak postupka po JCI.

3.3. Postupak za nevraćenu robu

Kada se roba koja je privremeno izvezena u postupku pasivnog oplemenjivanja, ne vrati u Republiku Srbiju u odobrenom roku za razduživanje postupka pasivnog oplemenjivanja, bilo u obliku dobijenih proizvoda, bilo u nepromenjenom stanju (npr. zbog prodaje kupcu u inostranstvu), nosilac odobrenja je dužan da, u skladu sa čl. 113. stav 2. Zakona, obavesti nadležni carinski organ o svim činjenicama koje su nastale posle izdavanja odobrenja.

U ovom slučaju nosilac odobrenja je dužan da, carinskom organu početka postupka, u roku propisanom za okončanje postupka, podnese carinsku deklaraciju za postupak konačnog izvoza C1 (u kojoj bi se u rubrici 37 unele šifre postupaka "1021"), uz koju treba priložiti kopiju primerka 3 carinske deklaracije C2 overenog od izlazne granične ispostave preko koje je nevraćena privremeno izvezena roba na pasivno oplemenjivanje istupila iz carinskog područja Republike Srbije. U rubrici 44 C1 deklaracije unose se podaci o odobrenju za postupak pasivnog oplemenjivanja.

Nakon okončanja postupka po carinskoj deklaraciji za konačni izvoz, carinski organ završetka postupka, u svim primercima izvozne carinske deklaracije, u rubrici B, unosi napomenu: "Konačni izvoz nevraćene robe sa pasivnog oplemenjivanja", nakon čega primerak 3 izvozne carinske deklaracije C1 vraća nosiocu odobrenja, kako bi nadležnim organima mogao dokazati da je roba trajno izvezena.

Primerak 3 C1 izvozne carinske deklaracije se ne upućuje na granični prelaz radi overe fizičkog istupa robe iz Republike Srbije, jer je roba već u inostranstvu. U tim slučajevima, nezavisno od datuma C1 izvozne carinske deklaracije, smatra se da je roba konačno izvezena onog dana kada je istekao rok za razduženje postupka pasivnog oplemenjivanja.

3.4. Utvrđivanje potpunog ili delimičnog oslobodjenja od plaćanja uvoznih dažbina

Potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, propisano članom 178. Zakona, odobrava se samo kada se dobijeni proizvodi prijavljuju za stavljanje u slobodan promet u ime ili za račun nosioca odobrenja ili drugog lica sa sedištem u Republici Srbiji, pod uslovom da to lice ima saglasnost nosioca odobrenja, kao i da su ispunjeni propisani uslovi i obaveze vezane za sprovođenje postupka pasivnog oplemenjivanja.

Potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuje se tako što se od iznosa uvoznih dažbina koje se primenjuju na dobijene proizvode koji se stavljaju u slobodan promet oduzima iznos uvoznih dažbina koje bi bile obračunate na isti dan za

privremeno izvezenu robu ako bi se ona uvozila u Republiku Srbiju iz države u kojoj je bila predmet oplemenjivanja ili države u kojoj je bila u poslednjoj fazi oplemenjivanja.

Potpuno ili delimično oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina neće se odobriti ako nije ispunjen neki od uslova ili neka od obaveza u vezi s postupkom pasivnog oplemenjivanja, osim ako se utvrdi da ti nedostaci bitno ne utiču na pravilno sprovođenje postupka.

Kod delimičnog oslobađanja od plaćanja uvoznih dažbina, iznos uvoznih dažbina predstavlja **pozitivnu** razliku između iznosa uvoznih dažbina za dobijene proizvode i iznosa uvoznih dažbina za privremeno izvezenu robu. Ako je iznos uvoznih dažbina za privremeno izvezenu robu veći od iznosa uvoznih dažbina za dobijene proizvode, tj. ukoliko je razlika negativna, radi se o potpunom oslobađanju od plaćanja uvoznih dažbina.

Obračun carinskog duga vrši se na obrascu iz Priloga 3. ovog akta koji podnosi nosilac odobrenja. Obračun se sastavlja u dva primerka i sastavni je deo carinske deklaracije. Jedan primerak obračuna, nakon njegove kontrole, carinski organ završetka postupka vraća nosiocu odobrenja uz njegov primerak carinske deklaracije po kojoj su dobijeni proizvodi stavljeni u slobodan promet, a drugi primerak zadržava uz carinsku deklaraciju. Ukupno obračunati iznos carinskog duga za plaćanje mora biti upisan u rubriku 47 (četvrta podela) carinske deklaracije.

U slučaju kada se roba privremeno izvezena na pasivno oplemenjivanje vraća u carinsko područje Republike Srbije u stanju u kakvom je bila izvezena (u nepromenjenom stanju), na zahtev nosioca odobrenja, odobrava se oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina samo ako su ispunjeni uslovi propisani odredbama člana 221. i 222. Zakona, u kom slučaju se rok od 3 godine, iz člana 221. Zakona, računa od dana kada je privremeno izvezena roba istupila iz carinskog područja Republike Srbije po C2 carinskoj deklaraciji. Sprovođenje postupka se odvija u skladu sa propisima koji se odnose na primenu odredaba člana 221. i 222. Zakona.

3.4.1. Carinska vrednost privremeno izvezene robe

Iznos uvoznih dažbina za privremeno izvezenu robu koji treba da se oduzme u skladu sa članom 178. Zakona obračunava se na osnovu količine i vrste predmetne robe na dan prihvatanja carinske deklaracije za njeno stavljanje u postupak pasivnog oplemenjivanja i na osnovu drugih elemenata za obračun dažbina koji važe za tu robu na dan prihvatanja deklaracije za stavljanje dobijenih proizvoda u slobodan promet.

Vrednost privremeno izvezene robe je vrednost koja se prihvata za tu robu prilikom određivanja carinske vrednosti dobijenih proizvoda u skladu sa članom 46. stav 1. tačka 2) alineja 1. Zakona ili, ako se vrednost ne može utvrditi na taj način, vrednost koja odgovara razlici između carinske vrednosti dobijenih proizvoda i proizvodnih troškova utvrđenih na objektivni način.

Kod utvrđivanja iznosa koji se odbija od carinskog duga, ne uzimaju se u obzir antidamping carine i zaštite od umanjnih dažbina (kompenzatorne dažbine).

Sporedni dobijeni proizvodi koji predstavljaju otpatke, taloge, opiljke ili ostatke smatraju se uključenim.

Pri određivanju carinske vrednosti robe koja je privremeno izvezena, troškovi utovara, prevoza i osiguranja za privremeno izvezenu robu do mesta, u kojem su obavljene proizvodne radnje ili poslednjeg mesta obavljanja tih radnji, ne ulaze u:

- 1) vrednost privremeno izvezene robe, koja se uzima u obzir kod utvrđivanja carinske vrednosti dobijenih proizvoda u skladu sa članom 46. stav 1. tačka 2) alineja prva Carinskog zakona,
- 2) troškove proizvodnih radnji, ako se vrednost privremeno izvezene robe nije mogla odrediti u skladu sa članom 46 stav 1. tačka 2) alineja prva Carinskog zakona.

Troškovi utovara, prevoza i osiguranja dobijenih proizvoda od mesta obavljanja ili poslednjeg mesta obavljanja proizvodnih radnji do mesta njihovog unosa u carinsko područje ulaze u troškove proizvodnih radnji.

Troškovima utovara, prevoza i osiguranja smatraju se:

- 1) provizije i naknade posredovanja, osim kupovne provizije,
- 2) cena kontejnera, koji nisu sastavni deo robe u privremenom izvozu,
- 3) troškovi pakovanja, zajedno sa radom i materijalom i
- 4) manipulativni troškovi u vezi sa prevozom robe.

Odredbe čl. 38 - 57. Carinskog zakona, shodno se primenjuju pri obračunu troškova obavljanja proizvodnih radnji, u koje nije uključena privremeno izvezena roba.

Ako je privremeno izvezena roba pre stavljanja u postupak pasivnog oplemenjivanja bila stavljena u slobodan promet sa smanjenom stopom carine zbog njene upotrebe u posebne svrhe, sve dok važe uslovi za primenu smanjene stope carine, iznos koji treba odbiti biće jednak iznosu uvoznih dažbina koji je bio naplaćen kad je roba stavljena u slobodan promet.

3.4.2. Carinska vrednost dobijenih proizvoda

Carinska vrednost dobijenih proizvoda uključuje ukupnu vrednost koja se plaća izvršiocu procesa oplemenjivanja u inostranstvu (član 39. stav 1. Zakona) uvećanu za vrednost materijala, komponenti, delova i sl. sadržanih u dobijenom proizvodu ili upotrebljenih u procesu proizvodnje, a koje je isporučio naručilac pasivnog oplemenjivanja - lice koje je privremeno izvezlo robu na oplemenjivanje (član 46. stav 1. tačka 2. alineja 1. Carinskog zakona). Takođe, u carinsku vrednost dobijenog proizvoda treba uračunati i druge troškove iz člana 46. Carinskog zakona ukoliko su nastali, a nisu uračunati u vrednost robe.

Primer obračuna uvoznih dažbina:

Po JCI C6, prijavljena je za stavljanje u slobodan promet roba dobijena u postupku pasivnog oplemenjivanja, na osnovu vrednosti od 5.000,00 EUR, na paritetu EXW Vićenca. Na ime troškova dopreme od Vićence do granice Srbije pod šifrom V31 prijavljen je iznos od 20.000,00 dinara, a na ime troškova od granice do prvog odredišta u Srbiji pod šifrom V81 iznos od 2.000,00 dinara.

Prema podacima iz JCI C2 za repromaterijal od kog će se izraditi finalni proizvod prijavljena je vrednost od 15.000,00 EUR.

Imajući u vidu napred navedene podatke o vrednosti privremeno izvezene robe u iznosu od 15.000 EUR, odnosno dobijenog proizvoda u iznosu od 20.000,00 EUR (15.000,00+5.000,00), važeći kurs na dan podnošenja predmetne JCI C6 (1 EUR =111,0000 dinara), carinsku stopu za dobijeni proizvod (20%) i carinsku stopu za privremeno izvezeni repromaterijal (10%), obračun carine po odredbi člana 178. Carinskog zakona bio bi sledeći:

1. carina za dobijeni proizvod iznosi 448.000,00 dinara
(20.000,00 EUR x 111,00 dinara + 20.000,00 dinara x 20%);
2. carina za privremeno izvezenu robu na oplemenjivanje iznosi 166.500,00 dinara (15.000,00 EUR x 111,00 dinara x 10%);

3. razlika obračunate carine za dobijeni proizvod i robe izvezene na oplemenjivanje iznosi 281.500,00 dinara (448.000,00 -166.500,00).

U odnosu na navedeni primer pravilan način popunjavanja rubrika bio bi sledeći:

Rubrika 22

Prema Pravilniku, u deklaraciji za ponovni uvoz robe posle pasivnog oplemenjivanja, u drugu podelu rubrike 22 se upisuje ukupna vrednost iz fakture koja se sastoji od vrednosti stranog ugrađenog materijala i vrednosti usluga, a u konkretnom slučaju to je vrednost usluge od 5.000,00 EUR.

Rubrika 42

Što se tiče popunjavanja rubrike 42 važe ista pravila kao i za popunjavanje rubrike 22.

Rubrika 44

Prema Kodeksu šifara uz Pravilnik, pod XXIV (Priložene isprave i dodatne informacije), u rubriku 44 JCI upisuju se šifra V31/20.000,00, šifra V81/2.000,00 i šifra V71 (prijavljena vrednost robe /u valuti/ u postupku aktivnog ili pasivnog oplemenjivanja), u konkretnom slučaju to je 15.000,00 EUR.

Rubrika 46

U deklaraciji za ponovni uvoz proizvoda dobijenih pri pasivnom oplemenjivanju u ovu rubriku upisuje se ukupna vrednost robe izvezene radi pasivnog oplemenjivanja, usluga i strane robe korišćene prilikom proizvodnje, odnosno proizvodnih operacija, kao i drugi troškovi nastali u inostranstvu. U datom primeru to je 2.240.000,00 dinara ((15.000,00 EUR + 5.000 EUR) x 111,00 + 20.000,00 dinara)

Rubrika 47

Šifra vrste dažbina	Carinska vrednost	stopa	Iznos dažbina u smislu člana 178. stav 1 CZ
01	575.000,00 (5.000,00 EUR x 111,00 + 20.000,00 dinara)	<i>Ova podela rubrike 47 se ne popunjava</i>	281.500,00

Takođe, imajući u vidu odredbu člana 20. Zakona o PDV, prema kojoj osnovicu za obračun PDV u konkretnom slučaju čini naknada koju je uvoznik platio ili treba da plati za oplemenjivanje (5.000,00 EUR), iznos obračunate carine po JCI C6 (281.500,00 dinara), troškove iz rubrike 44 pod šifrom V81 (2.000,00), poreska osnovica bi bila 838.500,00 dinara [(5.000,00 x 111,00) + 281.500,00 + 2.000,00], a iznos PDV (uz primenu stope PDV od 20%) 167.700,00 dinara.

3.5. Troškovi oplemenjivanja kao osnovica za obračun delimičnog oslobođenja

Članom 180. stav 2. Carinskog zakona dato je ovlašćenje Vladi da, izuzetno od člana 178. ovog Zakona, propiše slučajeve i posebne uslove pod kojima se troškovi oplemenjivanja primenjuju kao osnovica za obračun carinskog duga pri stavljanju robe u slobodan promet nakon postupka pasivnog oplemenjivanja.

Tako je odredbom člana 364. Uredbe propisano da carinski organ odobrava delimično oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina, uzimajući troškove oplemenjivanja kao osnovicu za obračun dažbina, pri čemu se odredbe čl. 38.-57. Carinskog zakona shodno primenjuju pri obračunu tih troškova, u koje se ne uključuje vrednost privremeno izvezena roba. U ovom slučaju faktura inopošiljaoca (lica koje je izvršilo doradu u inostranstvu) predstavlja osnovicu za obračun dažbina, ukoliko ista odgovara transakcijskoj vrednosti.

Carinski organ neće prihvatiti da obračuna delimično oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina uzimajući troškove oplemenjivanja kao osnovicu za obračun tih dažbina ako je privremeno izvezena roba, koja ne ispunjava uslove za sticanje domaćeg nepreferencijalnog porekla, prethodno stavljena u slobodan promet uz stopu carine nula. Ovo ograničenje se neće primeniti na robu nekomercijalne prirode.

Ukoliko deklarant ne podnese zahtev da se uvozne dažbine obračunavaju u skladu sa članom 364. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom ili ako carinski organ utvrdi da deklarant ne ispunjava uslove za obračun dažbina u skladu sa tim članom, carinski organ će utvrditi potpuno ili delimično oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina u skladu sa članom 178. Carinskog zakona.

Primer:

Preduzeće "A" privremeno izvozi na oplemenjivanje preduzeću "B" repromaterijal (RM) od kog će se izraditi dobijeni proizvod (DP).

Pri ponovnom uvozu preduzeće "A" podnosi zahtev za obračun uvoznih dažbina u skladu sa članom 364. Uredbe.

Vrednost privremeno izvezena roba (RM): 10.000,00 EUR;

Troškovi oplemenjivanja (fakturna vrednost): 5.000,00 EUR;

Carinska stopa za DP: 10%

Troškovi prevoza i osiguranja od preduzeća "B" do preduzeća "A": 600,00 EUR (400,00 EUR od preduzeća "B" do granice + 200,00 EUR od granice do preduzeća "A")

Važeći kurs na dan podnošenja predmetne JCI C6 (1 EUR = 111,00 dinara)

Stopa PDV: 20%

Iznos uvoznih dažbina:

Osnovica za obračun uvoznih dažbina = Troškovi oplemenjivanja + posredni troškovi od preduzeća "B" do granice

$$5.000,00 + 400,00 = 5.400,00 \text{ EUR}$$

Carinski dug: 5.400,00 EUR h 111,00 h 10% = 59.940,00 din

Popunjavanje Rubrike 47:

Šifra vrste dažbina	Carinska vrednost	stopa	Iznos dažbina
01	599.400,00 (5.000,00 EUR + 400,00 EUR) x 111,00	10,00	

Obračun PDV:

Poreska osnovica = (troškovi oplemenjivanja + posredni troškovi do granice) + posredni troškovi od granice do preduzeća A + iznos uvoznih dažbina

[(5.000,00 EUR + 400,00 EUR) + 200,00 EUR] h 111,00 + 59.940,00 din = 681.540,00 din

Iznos PDV: 681.540,00 h 20% = 136.308,00 din

3.6. Obračun carinskog duga u drugim situacijama

Ako bi privremeno izvezena roba kod stavljanja u slobodan promet ispunjavala uslove za smanjenu ili stopu carine nula zbog njene upotrebe u posebne svrhe, ta stopa će se primeniti za dobijene proizvode, pod uslovom da je roba u državi, u kojoj se odvijala prerada ili poslednja radnja prerade, bila predmet radnji koje su u skladu s takvom upotrebom.

Ako je za dobijene proizvode predviđena primena mere preferencijalnog režima u smislu člana 30. stav 3. tač. 4) ili 5) Zakona i ako se takva mera primenjuje na robu čija je tarifna oznaka ista kao i tarifna oznaka za privremeno izvezenu robu, stopa carine na osnovu koje se utvrđuje iznos koji treba odbiti je stopa koja bi bila primenjena na privremeno izvezenu robu ako bi ispunjavala uslove za primenu mere preferencijalnog režima.

Ako je međunarodnim sporazumom predviđeno delimično ili potpuno oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina za dobijene proizvode, postupiće se u skladu sa tim sporazumom.

4. POPRAVKA ROBE U OKVIRU POSTUPKA PASIVNOG OPLEMENJIVANJA

Postupak pasivnog oplemenjivanja se može odobriti radi popravke privremeno izvezene robe koja se, nakon obavljene popravke, ponovno uvozi u Republiku Srbiju. Pasivno oplemenjivanje u svrhu popravke robe može se odobriti samo ako je roba koja se privremeno izvozi podobna za popravku, odnosno ako se utvrdi da je moguće izvršiti popravku robe koja se privremeno izvozi. Radi navedenog, carinski organ je dužan, iz dokumenata priloženih uz carinsku deklaraciju C2, da proveri da li je moguća popravka robe koja je deklarirana za privremeni izvoz radi popravke. Iz prepiski korisnika postupka pasivnog oplemenjivanja i stranog lica koje će obavljati popravku (ugovor, ponude, obaveštenje i sl.) mora biti vidljivo da je moguće popraviti robu koja je predmet pasivnog oplemenjivanja, u koje svrhe, carinski organ može zatražiti i dodatne dokaze. Carinski organ neće odobriti postupak pasivnog oplemenjivanja ukoliko utvrdi da se pasivno oplemenjivanje zahteva u svrhu poboljšanja tehničkih osobina robe.

Odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja radi popravke može se odnositi na popravku robe:

- a) privremeno izvezena, koja će biti ponovno uvezena,
- b) u sistemu standardne zamene, kada se uvozi proizvod za zamenu u zamenu za izvezenu robu,
- c) u sistemu standardne zamene, uz prethodni uvoz proizvoda za zamenu.

Privremeno izvezena roba za koju je odobren postupak pasivnog oplemenjivanja radi popravke, nezavisno od toga da li se popravka obavlja u sistemu standardne zamene ili ne, može biti stavljena u slobodan promet uz potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, zavisno od toga da li je popravka obavljena sa ili bez plaćanja.

4.1. Popravka privremeno izvezena roba koja će biti ponovno uvezena

Carinarnica može odobriti postupak pasivnog oplemenjivanja radi popravke robe koje se privremeno izvozi, i koja se, nakon obavljene popravke ponovno uvozi u Republiku Srbiju. Popravku robe moguće je odobriti, kako je navedeno, samo ako carinarnica iz priloženih isprava ustanovi da je moguća popravka robe koja se privremeno izvozi u okviru postupka pasivnog oplemenjivanja.

4.1.1. Potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina kod popravke robe

Kada je svrha postupka pasivnog oplemenjivanja popravka robe za privremeni izvoz, roba se nakon popravke može staviti u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ako je roba popravljena besplatno, bilo zbog ugovorene ili propisane obaveze koja proizilazi iz garancije ili zbog proizvodne mane, ukoliko u vreme kad je predmetna roba prvobitno stavljena u slobodan promet proizvodna mana nije uzeta u obzir kod utvrđivanja carinske vrednosti.

U svrhu dokazivanja ispunjenosti navedenih uslova, pri ponovnom uvozu i stavljanju u slobodan promet robe koja je bila predmetom popravke, korisnik odobrenja dužan je da priloži sledeće dokumente:

- a) ispravu o garantnom roku, izjavu ili drugu ispravu na osnovu koje se može utvrditi da se radi o besplatnoj popravci u garantnom roku,
- b) carinsku deklaraciju i dokumentaciju priloženu uz istu koja se odnosi na prvobitno stavljanje robe u slobodan promet, radi provere da li je u vreme stavljanja u slobodan promet proizvodna mana uzeta u obzir ili ne kod utvrđivanja carinske vrednosti.

Potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ne primenjuje se u slučajevima kada je greška utvrđena (poznata) u momentu kada je roba koja je u pitanju bila prvi put stavljena u slobodan promet i uzeta u obzir kod utvrđivanja carinske vrednosti.

U slučaju stavljanja u slobodan promet uz potpuno oslobođenje od plaćanja uvoznih dažbina, u carinskoj deklaraciji - C6 za stavljanje u slobodan promet, u rubriku 36 (Povlastica) potrebno je upisati šifru "17910", dok u rubrici "B" treba da stoji napomena: "Besplatna popravka - potpuno oslobađanje".

4.1.2. Delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina kod popravke robe

Delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, gde se kod popravke robe troškovi proizvodnje (popravke) uzimaju kao osnovica za obračun uvoznih dažbina, može se odobriti za robu čija je popravka obavljena uz naknadu.

Iznos uvoznih dažbina utvrđuje se na osnovu elemenata za obračun koji važe za dobijene proizvode na dan prihvatanja deklaracije za stavljanje u slobodan promet tih proizvoda, pri čemu carinska vrednost predstavlja iznos jednak visini troškova popravke. U troškove popravke uračunavaju se sva plaćanja (u novcu, robi ili uslugama) koje vrši ili treba da izvrši nosilac odobrenja u korist lica koje obavlja popravku, ili posredna ili neposredna plaćanja kao uslov za obavljanje popravke privremeno izvezeno robe (u obzir se uzimaju svi troškovi i izdaci u skladu sa članom 46. Zakona) i ako su ti troškovi jedino plaćanje korisnika odobrenja, te na njih ne utiče bilo kakav oblik povezanosti nosioca odobrenja i lica koje je obavilo popravku.

U navedenom slučaju u rubriku "B" carinske deklaracije (C6) za stavljanje u slobodan promet upisuje se napomena: "Popravka uz naknadu".

4.2. Popravka robe u sistemu standardne zamene

4.2.1. Sistem standardne zamene bez prethodnog uvoza

Primena sistema standardne zamene dopušta da se, umesto dobijenog proizvoda, uveze drugi uvozni proizvod (u daljem tekstu: proizvod za zamenu). Ovo je, na primer, situacija kada strani isporučilac odluči da robu trajno zadrži zato što nije u stanju da otkloni greške ili zato što to nije isplativo. Sistem standardne zamene može se odobriti samo u slučajevima kada se postupak pasivnog oplemenjivanja odnosi na popravku domaće robe koja nije predmet posebnih propisa donetih u okviru poljoprivredne politike. Proizvod za zamenu mora imati istu tarifnu oznaku, isti kvalitet i iste tehničke karakteristike kao privremeno izvezena roba kada bi na njoj bila obavljena popravka.

Ukoliko je privremeno izvezena roba bila korišćena pre izvoza, proizvod za zamenu takođe mora biti korišćen, a ne nov proizvod, pri čemu carinski organ može dozvoliti izuzetke ako se proizvod za zamenu isporučuje besplatno na osnovu ugovorene ili zakonske garantne obaveze ili zbog proizvodnog nedostatka robe.

Sistem standardne zamene može se odobriti samo kad je moguće proveriti da proizvod za zamenu ispunjava navedene uslove iz člana 182. Zakona. Carinski organ prethodno proverava da li su ispunjeni uslovi za primenu sistema standardne zamene. Podnosilac carinske deklaracije za korišćenje ovog sistema carinskom organu mora dokazati da razmena nije ugovorena radi poboljšanja tehničkih karakteristika robe. U tu svrhu, carinski organ može proveriti ugovore, račune i druge pripadajuće isprave u vezi sa popravkom, pri čemu posebno treba obratiti pažnju na uslove predviđene u tim ugovorima ili računima, posebno uslove plaćanja. Iz podnetih isprava (ugovor, predračun, korespodencija između stranaka i dr.) mora jasno proizlaziti da će popravka biti obavljena na način da će biti isporučen proizvod za zamenu koji ispunjava sve propisane uslove.

Odredbe koje se primenjuju na dobijene proizvode odnose se i na proizvode za zamenu, osim odredaba navedenih u članu 186. Zakona, odnosno ne primenjuju se odredbe člana 174. stav 2. i člana 175. stav 1. tačka 2) Zakona.

Potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina kod sistema standardne zamene bez prethodnog uvoza

Prema članu 181. Zakona, odredbe Zakona koje se primenjuju na dobijene proizvode u postupku pasivnog oplemenjivanja primenjuju se i na proizvode za zamenu. Shodno tome, u

primeni sistema standardne zamene, potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuje se, u zavisnosti od situacije, shodno odredbama člana 178. ili 179. Zakona.

U primeni sistema standardne zamene bez prethodnog uvoza carinskom organu se podnosi carinska deklaracija po kojoj se domaća roba privremeno izvozi (šifra postupka "21" u rubrici 37 deklaracije C2) a pri dopremanju proizvoda za zamenu se podnosi carinska deklaracija za stavljanje u slobodan promet proizvoda za zamenu (šifre postupaka "6121" u rubrici 37 deklaracije C6). U rubrici "B" C2 i C6 carinske deklaracije treba upisati napomenu: "Sistem standardne zamene bez prethodnog uvoza".

Carinski organ utvrđuje elemente za obračun carinskog duga, te potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina. Potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, utvrđuje se shodno članu 178. Zakona, tako što se od iznosa uvoznih dažbina obračunatih za proizvod za zamenu koji se stavlja u slobodan promet oduzme iznos uvoznih dažbina koji bi se obračunao istog dana za privremeno izvezenu robu, kada bi se ona uvozila u Republiku Srbiju iz zemlje u kojoj je bila predmet proizvodnih radnji ili zemlje u kojoj je bila poslednja radnja.

Obračun carinskog duga vrši se na obrascu iz Priloga 4. ovog Uputstva i sastavni je deo carinske deklaracije C6. Obračun se sastavlja u dva primerka, od kojih jedan primerak, nakon njegove kontrole, carinski organ vraća korisniku sistema standardne zamene bez prethodnog uvoza, a drugi primerak zadržava uz carinsku deklaraciju. Ukupno obračunati iznos carinskog duga za plaćanje upisuje se u rubriku 47 carinske deklaracije na način propisan Pravilnikom.

Ako se proizvod za zamenu daje bez naknade bilo zbog ugovorene ili zakonske obaveze koja proizilazi iz garancije ili zbog greške u proizvodnji, potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuje se u skladu sa članom 179. Zakona.

4.2.2. Sistem standardne zamene uz prethodni uvoz

Carinski organ može da odobri da se, pod određenim uslovima, proizvod za zamenu uveze pre nego se izveze roba za koju je odobren postupak. U ovom slučaju se radi o prethodnom uvozu proizvoda za zamenu. Korisnik ovog sistema zamene mora položiti obezbeđenje za namirenje eventualnog carinskog duga za proizvod za zamenu, koji bi mogao nastati ukoliko domaća roba za izvoz ne bude izvezena u propisanom roku.

Kod sistema standardne zamene uz prethodni uvoz proizvoda za zamenu, domaća roba se mora izvesti u roku dva meseca od dana prihvatanja carinske deklaracije (C6) za stavljanje u slobodan promet proizvoda za zamenu (koji se i ne vraća u Republiku Srbiju, jer je umesto nje uvezen proizvod za zamenu), a korisnik ovog sistema standardne zamene carinskom organu mora pružiti dokaz o fizičkom istupu domaće robe iz carinskog područja Republike Srbije. Izuzetno, na osnovu blagovremenog zahteva korisnika odobrenja i kada to opravdavaju okolnosti konkretnog slučaja, carinski organ može produžiti rok u primerenim okvirima.

Potpuno ili delimično oslobađanje od uvoznih dažbina kod sistema standardne zamene uz prethodni uvoz

Ako se primenjuje sistem standardne zamene uz prethodni uvoz proizvoda za zamenu, nadležnom carinskom organu korisnik ovog sistema podnosi C6 carinsku deklaraciju za stavljanje u slobodan promet proizvoda za zamenu (šifre postupaka "6121" u rubrici 37). Uz deklaraciju se prilaže odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja.

U trenutku stavljanja u slobodan promet proizvoda za zamenu, carinski organ, po C6 carinskoj deklaraciji ne vrši ni obračun ni naplatu carinskog duga za proizvod za zamenu. Za carinski dug koji bi mogao nastati u slučaju da se ne ispuni obaveza izvoza domaće robe korisnik postupka dužan je da položi obezbeđenje, pošto u tom slučaju carinski dug treba obračunati na proizvod za zamenu kao da se redovno uvozi. Radi praćenja izvršenja obaveze izvoza domaće robe u odobrenom roku C6 carinska deklaracija se odlaže na posebno mesto.

Ukoliko je ispunjena preuzeta obaveza izvoza domaće robe od strane korisnika postupka, tj. kada je izvoz domaće robe izvršen (šifra postupka "21" u rubrici 37) u roku od dva meseca, odnosno u produženom roku koji je carinski organ odobrio na osnovu blagovremenog i opravdanog zahteva (uz podnošenje dokaza o fizičkom istupu domaće robe iz carinskog područja - overen primerak 3 C2 deklaracije), nakon izvršenog izvoza carinarnica utvrđuje potpuno ili delimično oslobođenje od plaćanja carine za proizvode za zamenu.

Potpuno ili delimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, utvrđuje se shodno članu 178. Zakona, tako što se od iznosa uvoznih dažbina obračunatih za proizvod za zamenu koji se stavlja u slobodan promet oduzme iznos uvoznih dažbina koji bi se obračunao istog dana za privremeno izvezenu robu, kada bi se ona uvozila u Republiku Srbiju iz zemlje u kojoj je bila predmet proizvodnih radnji ili zemlje u kojoj je bila poslednja radnja.

Ako se proizvod za zamenu daje bez naknade bilo zbog ugovorene ili zakonske obaveze koja proizilazi iz garancije ili zbog greške u proizvodnji, tada se potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuje u skladu sa članom 179. Zakona.

Obračun carinskog duga utvrđuje se rešenjem (u zavisnosti od organizacije rada u carinarnicama rešenje donosi carinska ispostava ili Odsek za carinsko-upravni postupak carinarnice). Pored toga u samoj deklaraciji po kojoj su proizvodi za zamenu stavljeni u slobodan promet (C6) vrši se izmena podataka tako što se u rubriku 47 upisuje obračunati iznos carinskog duga. Takođe, carinski organ će, u rubriku "B" C6 carinske deklaracije uneti podatke o broju i datumu C2 carinske deklaracije.

U rubrici "B" C6 i C2 carinske deklaracije treba upisati napomenu: "Sistem standardne zamene uz prethodni uvoz".

Obračun carinskog duga na proizvod za zamenu kada nije izvezena domaća roba

U slučajevima u kojima korisnik sistema standardne zamene uz prethodni uvoz proizvoda za zamenu ne ispuni preuzetu obavezu i domaću robu ne izveze u roku od dva meseca, odnosno u dužem odobrenom roku, nastaje carinski dug stavljanjem u slobodan promet proizvoda za zamenu u skladu sa članom 237. Zakona. U tom slučaju carinski organ će, za proizvod za zamenu stavljen u slobodan promet po C6 carinskoj deklaraciji, rešenjem utvrditi celokupan iznos carinskog duga za plaćanje na osnovu elemenata za obračun utvrđenih za proizvod za zamenu u C6 carinskoj deklaraciji, te shodno tome izmeniti carinsku deklaraciju C6. Na obračunati iznos carinskog duga obračunava se kamata.

Sva dosadašnja objašnjenja vezana za način sprovođenja postupka pasivnog oplemenjivanja koja su u suprotnosti sa ovim aktom, prestaju da se primenjuju.

(Akt Uprave carina 148-03-030-01-223/2012 od 27.11.2012.godine)